

Αρείου Πάγου: 1564/1999, Τμ. Β/II
Πηγή: ΕΕΔ 59/00, σελ. 1132

ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι εργαζόμενοι του ΟΣΕ που κρίνονται από τις υγειονομικές επιτροπές του ΓΕΚΑΠ/ΟΣΕ ως σωματικώς διαρκώς ανίκανοι προς εργασία ανεξάρτητα της αιτίας που προκάλεσε την ανικανότητά τους, η οποία μπορεί και να προήλθε από εργατικό ατύχημα, απολύονται και όσο διαρκεί η σχετική διαδικασία δικαιούνται να λαμβάνουν πλήρεις τις αποδοχές τους.- Ο εργαζόμενος του ΟΣΕ, ο οποίος εξ αιτίας εργατικού ατυχήματος έχει κριθεί ως διαρκώς ανίκανος προς εργασία και είναι συγχρόνως ασφαλισμένος στο Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού ΟΣΕ και έχει λάβει από αυτό βοήθημα γι'αυτήν την αιτία, δικαιούται να αξιώσει από τον ΟΣΕ, ως περιεχόμενο της αποζημιώσεώς του για τη ζημιά που υπέστη, και τις αποδοχές του άρθρου 88 του ΓΕΚΑΠ/ΟΣΕ, πλήρεις και όχι μειωμένες κατά το ποσό του ανωτέρω βοηθήματος.

Κυριότερες διατάξεις: ΓΕΚΑΠ/ΟΣΕ άρθρα 83 και 88. Α.Κ. άρθρα 298, 657, 658, 914 και 930 παρ.3.

Πρόεδρος: ο αντιπρόεδρος, κ. Πολύβ. Μαντζιάρας

Εισηγητής: ο αρεοπαγίτης, κ. Αρχ. Ντόβας

Δικηγόροι: ο κ. Εμμ. Παπαρρηγόπουλος, η κυρία Χρυσάνθη Αποστόλου

Ο Γενικός Κανονισμός Προσωπικού Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΓΕΚΑΠ/ΟΣΕ) εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση από το άρθρο 12 παρ. 2 του ν.δ. 674/ 1970, εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 47748/1971 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ναυτιλίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β', 825 της 11.10.1971). Συνεπώς, έχει ισχύ νόμου. Το άρθρο 83 αυτού με τον τίτλο «Αποδοχή αδείας ασθενείας» ορίζει τα εξής: «1) Εις το εν αδεία λόγω ασθενείας τελούν προσωπικόν παρέχονται οι υπό του Κανονισμού του οικείου ασφαλιστικού φορέως προβλεπόμενοι παροχαί. 2) Επί πλέον των άνω παροχών ο Οργανισμός καταβάλλει εις το προσωπικόν τη διαφορά μέχρι του ύψους των τακτικών αποδοχών του: α) μέχρι 15 ημερών εις το έχον υπηρεσίαν ελάσσονα του έτους και β) μέχρι 4 μηνών εις το έχον υπηρεσία μείζονα του έτους 3) εις περιπτώσεις αδειών ασθενείας παρατεινομένων πέραν του τετραμήνου το Δ.Σ. δύναται τη αιτήσει του ενδιαφερομένου να χορηγεί χρηματικά βοηθήματα δια το πέραν του τετραμήνου χρονικόν διάστημα της αδείας». Περαιτέρω με τα άρθρα 88 παρ. 7-10 και 19 του ίδιου κανονισμού ορίζονται μεταξύ των άλλων, ότι διαρκούσης της διαδικασίας απολύσεως του προσωπικού κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 98 και επόμενα αυτού συνεχίζονται καταβαλλόμενες οι αποδοχές μέχρι λύσεως της εργασιακής σχέσης, ότι η αξίωση για το μισθό παύει από τη λύση της εργασιακής σχέσεως, ότι ως τακτικές αποδοχές νοούνται ο βασικός μισθός, τα

επιδόματα παραμονής στον αυτό βαθμό, πολυετούς υπηρεσίας και τα επιδόματα που τυχόν κατ' άρθρο 89 παρ. 2 ίδιου Κανονισμού καταβάλλονται ως και η αποζημίωση κατοικίας και τα είκοσι πέντε εκατοστά (25%) του μέσου όρου των χιλιομετρικών διανύσεων του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, ότι οι σωματικώς ανίκανοι προς εκτέλεση της ανατιθεμένης σ' αυτούς υπηρεσίας απολύονται της υπηρεσίας και ότι η ανικανότητα διαπιστώνεται από την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή που συγκροτούνται και αποφασίζουν κατά τα ειδικότερα στο άρθρο 98 του Κανονισμού οριζόμενα. Από τις τελευταίες αυτές διατάξεις προκύπτει ότι οι μισθωτοί του ΟΣΕ που κρίνονται από τις άνω Υγειονομικές επιτροπές του ΓΕΚΑΠ – ΟΣΕ ως σωματικά διαρκώς ανίκανοι προς εκτέλεση της ανατιθεμένης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από την αιτία που προκάλεσε την ανικανότητά της, η οποία δεν αποκλείεται να προήλθε από εργατικό ατύχημα, απολύονται της υπηρεσίας και ότι, όσο διαρκεί η σχετική διαδικασία, δηλ. κατά τη χρονική περίοδο από της εμφανίσεως της ανικανότητας μέχρι της λύσεως της εργασιακής σχέσεως, αυτοί δικαιούνται να λαμβάνουν πλήρεις τις αποδοχές τους, δηλ. εκείνες που θα έπαιρναν αν κατά την ίδια χρονική περίοδο προσέφεραν τις υπηρεσίες τους. Στην περίπτωση αυτή δεν χωρεί εφαρμογή των προμνησθεισών διατάξεων του άρθρου 83 του ΓΕΚΑΠ – ΟΣΕ, το οποίο είναι αντίστοιχο των άρθρων 657 και 658 Α.Κ., ρυθμίζει δε τις περιπτώσεις αδείας του προσωπικού εξαιτίας, παροδικής ασθενείας που δε συνεπάγεται διαρκή ανικανότητα προς εργασία. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 930 παρ.3 του Α.Κ., η οποία εισάγει εξαίρεση στη συναγόμενη από τα άρθρα 298 και 914 του Α.Κ. αρχή περί συνυπολογισμού κέρδους και ζημιάς και συνεπώς αφαίρεσης της από το ίδιο ζημιολόγο γεγονός ωφέλειας που τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο προς αυτό, σε περίπτωση θανάτωσης ή βλάβης του σώματος ή της υγείας η αξίωση αποζημίωσης δεν αποκλείεται από το λόγο ότι κάποιος άλλος έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει ή να διατρέφει αυτόν που αδικήθηκε. Η έννοια της διάταξης (εξαίρεσης) αυτής είναι ότι εκείνος που ζημιώθηκε δικαιούται, να απαιτήσει αμφότερες τις παροχές, δηλ. τόσο τη ζημία όσο και την ωφέλεια που έχουν ως αιτία το ίδιο επιζήμιο γεγονός. Επομένως, ο μισθωτός του ΟΣΕ, ο οποίος εξαιτίας εργατικού ατυχήματος έχει κριθεί ως διαρκώς ανίκανος προς εργασία, είναι δε συγχρόνως ασφαλισμένος του Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού ΟΣΕ και έχει λάβει από αυτό βοήθημα για την αιτία αυτή, δικαιούται να αξιώσει από τον ΟΣΕ ως περιεχόμενο της αποζημίωσής του για τη ζημία που υπέστη και τις ως άνω παραδοχές του άρθρου 88 ΓΕΚΑΠ – ΟΣΕ πλήρεις και όχι μειωμένες κατά το ποσό του βοηθήματος. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, δέχτηκε ανελέγκτως ότι ο αναιρεσίβλητος, που από το έτος 1983 τελούσε σε σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου με τον αναιρεσειόντα Ο.Σ.Ε. με την ειδικότητα του μηχανοδηγού Α', στις 9.6.1990 υπέστη κατά τη σύγκρουση της επιβατικής αμαξοστοιχίας που οδηγούσε με φορτηγό αυτοκίνητο σε ισόπεδη διάβαση σοβαρό τραυματισμό, ότι πρόκειται για εργατικό ατύχημα, το οποίο είχε ως συνέπεια διαρκή και πλήρη για κάθε εργασία ανικανότητά του, ότι αυτός κατά το από του τραυματισμού του (9.6.1990) έως την απόλυσή του (9.7.1992) χρονικό διάστημα εδικαιούτο να λαμβάνει από τον αναιρεσειόντα τις τακτικές μηνιαίες αποδοχές του (βασικό μισθό και επιδόματα που ορίζει το άρθρο 88 παρ. 20 του ΓΕΚΑΠ – ΟΣΕ) και ότι ο αναιρεσειών στις καταβαλλόμενες σε αυτόν κάθε μήνα του άνω διαστήματος αποδοχές του συμψηφίζε το επίδομα

ασθενείας που του καταβαλλόταν κάθε μήνα από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού ΟΣΕ (υπέρ του οποίου ο αναρρεσίβλητος κατέβαλλε εν ενεργεία σημαντική μηνιαία εισφορά) ανερχόμενα στο συνολικό ποσό των 3.547.036 δρχ. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο, αφού έκρινε βάσιμο το σχετικό λόγο της αντεφέσεως του αναρρεσίβλητου και εξαφάνισε στη συνέχεια την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που είχε κρίνει αντίθετα, δέχτηκε το σχετικό κεφάλαιο της αγωγής, αναγνωρίζοντας ότι ο αναρρεσείων όφειλε να καταβάλει σε αυτόν το ζητήθεν ποσό των 3.086.543 δρχ. νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Έτσι που έκρινε το δικαστήριο της ουσίας ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις άνω διατάξεις του άρθρου 88 του ΓΕΚΑΠ –ΟΣΕ και 930 του Α.Κ. και επομένως ο πρώτος λόγος της αίτησης αναιρέσεως από τον αριθμ. 1 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., κατά το β' σκέλος του, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, από την επισκόπηση του δικογράφου της ένδικης αγωγής προκύπτει ότι, όσον αφορά το προεκτεθέν κεφάλαιό της, σε αυτό διαλαμβάνονται και τα εξής: «(Β') ο εναγόμενος ΟΣΕ παρά την υποχρέωσή του εκ του νόμου να καταβάλει ακέραιο το ποσό των αποδοχών μου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας απολύσεώς μου ... συνεψήφισε στο οφειλόμενο κατά μήνα ποσό το επίδομα που μου κατεβλήθη εκ της αυτής αιτίας υπό του ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού ΟΣΕ υπέρ του οποίου κατέβαλα εν ενεργεία σημαντική μηνιαία εισφορά. Πιο συγκεκριμένα κατά το από 9.6.1990 που συνέβη το ατύχημα μέχρι 1^{ης} Ιουλίου 1992 που απολύθηκα συνεψήφισε συνολικά ποσό αποδοχών δρχ. 3.086.543,20 το οποίο μου οφείλει». Το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφαση έκρινε ότι η αγωγή ως προς το άνω κεφάλαιο είναι αρκούτως ορισμένη υπό την έννοια ότι, με βάση τις προεκτεθείσες διατάξεις, τα εκτιθέμενα στοιχεία είναι επαρκή προς θεμελίωση του άνω δικαιώματος. Έτσι κρίνοντας δε αρκέστηκε σε λιγότερα στοιχεία από εκείνα που προβλέπουν αυτές και συνεπώς έτσι δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου τις άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, ο δε σχετικός πρώτος λόγος αναιρέσεως ως προς το α' σκέλος του είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Η περαιτέρω αιτίαση, στο λόγο αυτό, ότι στην αγωγή δεν αναφέρονταν «σαφώς και ορισμένως οι μηνιαίες αποδοχές του αναρρεσιβλήτου και τα χρηματικά ποσά που ο ΟΣΕ του κατέβαλε ώστε να κριθεί το ύψος των οφειλομένων σ' αυτόν μισθολογικών διαφορών» και ότι παρά ταύτα το Εφετείο την έκρινε ορισμένη, ανάγεται στην ποσοτική αοριστία της αγωγής, η οποία δεν ελέγχεται με τους λόγους από τους αριθμούς 1 και 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., αλλά από τους αριθμούς 8 και 14 του ίδιου άρθρου, των οποίων όμως δεν γίνεται επίκληση από τον αναρρεσείοντα, ούτε διαλαμβάνονται τα στοιχεία των αναιρετικών αυτών διατάξεων. Επομένως, κατά τούτο, ο λόγος, αυτός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

Με το δεύτερο λόγο της αιτήσεως αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Εφετείο, με το να κρίνει ότι ο αναρρεσίβλητος δικαιούται της αποζημιώσεως από 5.000.000 δρχ. κατά τον όρο με αριθμό 21 της Ε.Σ.Σ.Ε. έτους 1989 με βάση την παραδοχή του ότι από το εργατικό ατύχημα υπέστη πλήρη και διαρκή ανικανότητα, παραβίασε τη διάταξη του άρθρου 559, αριθμ. 11 Κ.Πολ.Δ., διότι δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικό μέσο που ο ίδιος (αναρρεσείων) επικαλέστηκε και προσεκόμισε και συγκεκριμένα την υπ' αριθμ. 35/8.5.1992 γνωμάτευση της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής του ΟΣΕ, η οποία έκρινε αυτόν ανίκανο μεν για τα καθήκοντα του, ικανό όμως για ελαφρά σιδηροδρομική εργασία και την οποία αν ελάμβανε υπόψη το δικαστήριο θα έκαμε δεκτή την

έφεσή του και θα απέρριπτε το σχετικό αγωγικό κεφάλαιο. Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το Εφετείο την άνω κρίση του (για πλήρη και διαρκή ανικανότητα) συνήγαγε αποκλειστικά από την υπ' αριθμ. 1081/1993 τελεσίδικη απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (Πρωτοδικείου Αθηνών), η οποία εκδόθηκε μεταξύ των αυτών διαδίκων και υπό την αυτήν ιδιότητα παρισταμένων σε άλλη δίκη και αποτελούσε δεδικασμένο που δέσμευε την κρίση του επί του άνω προδικαστικού ζητήματος της προκείμενης δίκης. Επομένως και ο λόγος αυτός αναιρέσεως στηρίζεται σε αναληθή προϋπόθεση και έτσι είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

Κατ' ακολουθίαν πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου (άρθρα 176 και 183 Κ.Πολ.Δ.). (Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της 6261/1998 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών).